

Hız. Mevlânâ'nın Hakk'a vuslatının bir yıldönümü daha düğün coşkusuyla kutlanıyor. Aşkın ılık bazen de yakıcı rüzgârlarıyla gönül güllerinin yaprakları ihtizaza gelenler, yine Aşıklar Sultânı'nın huzurunda cem oluyor.

Peki nedir aşk? Onu Mevlânâ'nın kendisinden dinleyelim...

Aşkı anlatmak, açıklamak için ne söylersem söyleyeyim, kendim aşka gelince, aşkı hissedince söylediklerimden utanırım.

Her bahsi yazmakta koşup duran kalem, aşk bahsi gelince dayanamadı, ortasından yarıldı (Mesnevi, I / 112, 114).

Aşk söze sığmaz, istemekle anlaşılamaz (Mesnevi, V / 2731).

O bir denizdir, gökler bu denizde ancak bir köpük gibidir. Göklerin dönüşünü aşk dalgasından bil. Aşk olmasaydı dünya donar kalırdı. Aşk olmasaydı her şey yerinde buz gibi donar kalırdı (Mesnevi, V/ 3853-3856).

Dünyanın her cüzü, her parçası aşıktır. Her parçası bir buluşma sarhoşudur. Fakat onlar sırlarını sana söylemezler. Çünkü sır layık olandan başkasına söylenmez. Eğer şu gökyüzü aşık olmasaydı, göğsü gönlü böyle saf ve lekesiz olur muydu? Eğer güneş de aşık olmasaydı onun yüzünde bu parıltı, bu ışık bulunur muydu? Yeryüzü ve dağ aşık olmasalardı her ikisinin de gönlünde bir ot bile bitmezdi. Eğer deniz aşktan habersiz olsaydı böyle dalgalanabilir miydi? Elbette bir yerde donar kalırdı (Divanı Kebir, gazel nr.2674)

Aşkın mezhebi yetmiş iki dinden ayrıdır. Padişahların tahtları onun gözünde tahta parçalarından başka bir şey değildir. Kulluk da sultanlık da herkes tarafından bilindi, anlaşıldı. Fakat aşıklık bu iki perdenin ardında gizli kaldı (Mesnevi, III / 4723-4724). Aşk, varlık gemisini yokluk denizinde batırır (Mesnevi, VI / 3998).

(Aşıklar) değirmen taşı gibi gece gündüz döner dururlar. Ağlarlar, inlerler, bir kararları yoktur. Değirmen taşının dönmesi ırmağın akışına delildir. Hiç kimse bu ırmak duruyor, diyemez. Sen arktaki ırmağı görmüyorsan, gel de değirmen taşının dönüşünü seyret. Gizli sevgiliyi göremiyorsan onun eseri olan göklerdeki dünyaların dönüşünü seyret. Feleğin aşk yüzünden bir kararı, bir durup dinlenmesi yoktur. Ey gönül, sen de durup dinlenmeyi arama, yıldız gibi dön, dolaş (Mesnevi, VI / 911-915).

Aşıkların sevinçleri de kederleri de Hak'tır. Hizmetleri de, hizmetlerine karşılık aldıkları da Hak'tır. Bir aşık sevgilisinden başkasına bakacak olursa, o gerçek aşık değildir; onun aşkı boş bir sevdadır. Aşk öyle bir ateştir ki alevlenince sevgiliden başka ne varsa hepsini yakar, yandırır (Mesnevi, V / 586-588).

Bir aşık, Allah yolunda insanları hidayete götüren yüzlerce cana sahip olduğu halde, onların

MEVLANA DİLİNDE AŞK

Prof.Dr.İskender PALA tarafından yazıldı

Pazar, 28 Nisan 2024 21:52 - Son Güncelleme Pazar, 28 Nisan 2024 21:52

hepsini bir anda feda eder. Aşık her feda ettiği cana on karşılık alır. Kur'an'ı aç da "Bir hayra on sevap var" ayetini oku. (En'am,160: Her kim bir iyilik ile gelirse kendisi için onun on misli vardır. Ve her kim bir kötülük ile gelirse o ancak onun misli ile cezalandırılır.)

Kimi aşık görürsen, bil ki o maşuktur. Yani seven kişi aynı zamanda sevgilidir. Çünkü seven kişi bir bakımdan aşık ise, bir bakımdan da maşuktur (Mesnevi, I / 1740).

Aşık yılmaz, yanar, yakılır ve canını sakınmaz. Utanma ve sıkılma da bilmez. Değirmen taşının altındaki buğday gibi o da ezilir, belalara katlanır, sabreder. Öyle sert, çetin yüzlüdür ki arkasını dönmez. O, gönlündeki faydalanma arzusunu, menfaatini öldürmüştür. Neyi var, neyi yoksa ortaya koyar, (aşk kumarı) oynar, yutulur. Kâr aramaz. Hak'tan aldığı gibi hepsini yine Hakk'a verir. Hak ona bu varlığı şartsız vermiştir. O cömert kişi de şartsız olarak Hak vergisini yine Hakk'a bağışlar. Çünkü fütüvvet (yiğitlik) şartsız vermektir, bağışlamaktır. Her şeyi verip arınmaktır; her kuralın önüne geçmektir. Çünkü yiğitler ya üstünlük arar ya kurtuluş. Varlıktan, benlikten temizlenenler, kurtulanlar ise halis kurbanlardır. Onlar ne Cenabı Hakk'ı imtihana kalkışır, ne de kâr ve ziyan hesabında olurlar. Aşk derdine hiçbir yâr, hiçbir dost yoktur. Aşıkın bu maddi dünyada bir tek mahremi bile bulunamaz. Aşıktan daha deli ve divane kimse yoktur. Akıl onun sevdasına karşı kördür, sağırdır. Çünkü aşıkın deliliği herkesin bildiği delilik değildir. Tıp bilgisinde aşk derdinin devası yoktur. Ey aşk yoluna düşen kişi, yüzünü kendine çevir, kendi yüzüne bak. Ey aşık, sana aşık olan ancak sensin, senden başkası değil (Mesnevi, VI / 1968-1974; 1978-1981).

Aşıklık derdi gönül iniltisinden belli olur. Hiç bir hastalık, gönül hastalığı gibi değildir. Aşıkın hastalığı, derdi, diğer bütün hastalıklardan ayrıdır. Aşk Allah'ın sırlarını belli eden bir usturlab, bir vasıtaadır. Aşıklık ister nefsanî olsun, ister ruhani; sonunda bizi ötelere götürecek bir rehber, bir klavuzdur (Mesnevi, I / 109-111).

* * * *

Ey hekim ben yine aşk delisi oldum. Ey sevgili ben tekrar kara sevdalara daldım. Senin gibi hünerli hekimin aşk delisine vurduğu zincirin her halkası bir başka çeşit delilik verir. Hele insan şanı yüce Allah'ın zincirine bağlandıktan sonra sayılamayacak kadar çeşitli delilikler yapar. Hakk'ın çeşitli tecellilerini müşahade etmek bendeki akıl bağlarını öyle kopardı ki, akıllı geçinen deliler bana akıl vermeye başladılar (Mesnevi,II / 1381-1384).

Buraya kadar Mevlânâ hazretleri aşk üzerine konuştu, aşkı anlattı. Hani şu gökkubbenin altında en gerçek duyguyu... O bunu yaparken gönülleri titrettiği için olsa gerek yüzyıllardır aramızda yaşıyor, sesini bize duyuruyor. Beşer, her şeysiz olabilir ama sevgisiz olursa tabiatından çıkar. Sevgi olunca da gerisi vesairedir. Çünkü geriye kalan erdemlerin hemen hepsi sevgiden sonra yer alır. İnsaniyet, hoşgörü, yardımseverlik, dostluk vs... Aşk deyince geriye ne kalır ki!.. Yine o gönüller sultanının ifadesine uyalım ve düşünelim:

Pişkinin hâinden hiç anlar mı ham

Söz kısa olmak gerektir vesselam.

MEVLANA DİLİNDE AŞK

Prof.Dr.İskender PALA tarafından yazıldı

Pazar, 28 Nisan 2024 21:52 - Son Güncelleme Pazar, 28 Nisan 2024 21:52

Prof. Dr. İskender PALA - AKSİYON